

21.7.2013

נוהל להליך החלופי "קד"ם (קבוצת דיון משפחתית) לנוער עובר חוק" בשלבי

ההליך הפלילי שטרם הגשת כתב אישום לבית המשפט

מכח סעיף 12א' לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

1. כללי

- (א) מדיניות המשטרה ושירות המבחן בטיפול בנוער, מותווית מתוך מגמה למנוע את תיוגו של נוער עובר חוק כעבריון, ולהוציאו בהקדם האפשרי ממעגל ההתנהגות הפלילית.
- (ב) למותר לציין, כי ההצלחה בהשגת יעד חשוב זה, טמונה ביכולת שיתוף הפעולה, בין מערכות הטיפול ואכיפת החוק בכל רמות הביצוע ובראייתם זה את זה, כבאים להשלים האחד את השני.
- (ג) מודל קד"ם הינו למעשה חלופה אפשרית להליך הפלילי הרגיל או לחלק ממנו. בלב הליך קד"ם עומד מפגש בהשתתפות הנער הפוגע, בני משפחתו ותומכיו, נפגע העבירה ותומכיו ואנשי מקצוע. מטרת המפגש היא לדון בעבירה ובהשלכותיה, ולהסכים על תוכנית לתיקון הפגיעה ולמניעת ביצוע עבירות נוספות של הנער בעתיד.
- (ד) מודל קד"ם פותח בניו-זילנד בתחילת שנות ה-80, על בסיס דגם מוכר שנהג מאות בשנים בקרב השבטים המאורים שם. מאז, הוא פועל בהצלחה במדינות נוספות כמו אנגליה, קנדה, שבדיה, ארה"ב, דרום אפריקה, אוסטרליה ועוד. בכל מקום הותאם המודל למערכות הרווחה ואכיפת החוק הפועלות בו וכן לייחוד התרבותי המקומי, כפי שבא לידי ביטוי בנוהל זה.
- (ה) הבשורה במודל זה באה לידי ביטוי בתהליך התחזקות המשפחה ע"י החזרת האחריות אליה, ובמעמד הניתן לנפגע כמי ששותף לתהליך עשיית הצדק עבורו.
- (ו) להליך זה תרומה משמעותית גם לפוגע. הפוגע עובר תהליך של הכרה במעשיו, לקיחת אחריות על הפגיעה והשלכותיה, ומאפשר לו לתקן את הפגיעה שגרם לנפגע. ניתנת לו ההזדמנות להביע חרטה ולבקש סליחה מהנפגע. בנוסף, הפוגע עובר תהליך של שיפור קשריו עם משפחתו, ועם גורמים חינוכיים-טיפוליים שמלווים אותו ומסייעים לו להחזיר את חייו למסלולם הנורמטיבי ולהשתלב מחדש בקהילה.
- (ז) הנפגע חווה תהליך הוגן ומכובד, מקבל את הכרתו של הפוגע בפגיעה, תוך כדי הזדמנות להציג את מגוון ההשלכות של המעשה הפלילי על חייו. האמת מסופרת וניתנת לו ההזדמנות לשאול שאלות המטרידות אותו בהקשר לפגיעה. הביטחון מושב לו, מוחזרת לו השליטה על האירועים וביכולתו להשפיע ולקבוע כיצד יתוקנו הפגיעות כולל פיצוי והתנצלות. ביכולתו לבחור במחילה ומתאפשר תיקון רגשי לצד תיקון חומרי מהפוגע. בשל כך, מיועד הליך זה ככלל, למקרים בהם קיים נפגע. (אדם, משפחה, עסק, מוסד, רשות וכד')
- (ח) הליך קד"ם הינו מפגש בין הפוגע והנפגע יחד עם התומכים בהם ואנשי מקצוע, הנותן מענה בגיבוש תוכנית, העונה על הצרכים של שני הצדדים: הפוגע והנפגע, כמפורט בסעיפים ו' ו-ז'. זאת, כאשר הסכמת הנפגע הינה תנאי הכרחי לקיומו של ההליך.
- (ט) במודל זה טמון גם הפוטנציאל, להפחית את מספר ההעמדות לדין של קטינים.

(י) אין בנוהל זה כדי למנוע הפעלת ניסיונית של הליכי קד"ם בשלבים נוספים של ההליך הפלילי או בתנאים שונים, או אף להרחבה ניסיונית לעבירות נוספות מאלו שפורטו בנוהל, לצורך בחינת המשך פיתוח התוכנית ובלבד, שהדבר נעשה באישורה של ועדת ההיגוי של התוכנית.

2. יישום הליך קד"ם בארץ

(א) התוכנית הובאה לראשונה, לידיעת אנשי המקצוע במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, במשרד לביטחון הפנים ובמשרד המשפטים, בשנת 1998. משרדים אלה החלו בבחינת הנושא.

(ב) בפברואר 1999, הוחלט, ע"י נציגי הרווחה, ביטחון הפנים, היועץ המשפטי לממשלה, פרקליטות המדינה ומשטרת ישראל להקים ועדת היגוי ארצית, בה ייטלו חלק כל הגורמים המעורבים בטיפול בנוער עובר חוק. תפקיד הועדה הוגדר לבדוק את האפשרויות להתאמת מודל קד"ם ויישומו, בסיוע ג'וינט ישראל ועמותת אשלים.

(ג) במהלך שנת 2000 הוחל בהפעלה ניסיונית ובשנת 2003 נערך מחקר הערכה לתוכנית קד"ם, ע"י המרכז לילדים ונוער במכון ברוקדייל של הג'וינט. ממצאי מחקר זה הצביעו על שביעות רצון גבוהה מאד מצד כל המשתתפים בהליך, ועל השפעותיה החיוביות בהיבטים של מניעת חזרתיות לביצוע עבירות, שיפור התפקוד הלימודי והחברתי, שיפור היחסים במשפחה ושיפור תחושת הביטחון של הנפגע.

(ד) לאור זאת, הוחלט בנובמבר 2004, ע"י מנכ"ל משרדי הרווחה וביטחון הפנים ועל דעת הגורמים המתאימים במשרד המשפטים, לסיים את השלב הניסיוני, לעבור להפעלת התוכנית כחלק משגרת הטיפול בקטינים ולהרחיבה לכל הארץ.

(ה) בהדרגתיות, במהלך השנים בהן מופעלת התוכנית, נערכו שינויים באופן ההפעלה והם הותאמו להפעלה בארץ, בתאום בין הגופים המשתתפים בתוכנית.

(ו) בתאריך 6.12.2011 פורסם תיקון מס' 16 לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 [להלן: "החוק"], ונוסף בו סעיף 12א שעניינו הליכים חלופיים. הוראות החוק קובעות, כי בחינת התאמתו של קטין להליך חלופי תעשה בהתאם לשיקול דעתם של גורמי המקצוע, בהתאם להוראות הנוהל שייקבע ע"י השר לביטחון הפנים ושר הרווחה והשירותים החברתיים, בהסכמת שר המשפטים, אשר יפורסם ברשומות.

הנוהל יכלול בין השאר, הוראות בעניינים אלה:

- (1) השיקולים והתנאים להפניית קטין להליך חלופי;
- (2) תנאי הסף לקיומו של ההליך החלופי;
- (3) מעמד נפגע העבירה;
- (4) סודיות הדברים שנאמרו ונמסרו בהליך החלופי;
- (5) תוצאות השלמת ההליך החלופי או אי-השלמתו;
- (6) הגורם האחראי לביצוע ההליך החלופי.

3. מטרת הנוהל:

- (א) לקבוע את ההוראות כמפורט בסעיף 12א(ד) לחוק. בהתייחס להליך חלופי מסוג "קד"ם לנוער עובר חוק".
- (ב) לקבוע את הכללים והעקרונות מהם ייגזרו תהליכי העבודה בהליכי קד"ם.
- (ג) להגדיר תחומי אחריות ולקבוע כללים, דפוסי עבודה ושיתוף פעולה, בין כלל הגופים השותפים להפעלת ההליך (המשטרה, שרות המבחן לנוער, גורמי התביעה והגוף המפעיל).
- (ד) לקבוע מנגנוני פיקוח ובקרה.

4. הגדרות:

- גוף מפעיל** - גוף שזכה במכרז לצורך הפעלת תוכנית קד"ם לנוער עובר חוק.
- הורה** - לרבות הורה חורג, אפוטרופוס או מי שהקטין נמצא במשמורתו או בהשגחתו כדין.
- ועדת היגוי קד"ם** - ועדה שתפקידה התווית מדיניות, פתרון בעיות תורתיות ועקרונות, פיתוח, פיקוח ומעקב על תהליך היישום וההפעלה של ההליך. הועדה בראשות מנהל שירות המבחן לנוער והיא כוללת נציגים משירות המבחן לנוער, מהמשטרה, מהפרקליטות, מסניגוריה הציבורית וממשרדי המשפטים, הרווחה וביטחון הפנים.
- ועדת הפעלה** - ועדה שתפקידה ביצוע המדיניות וניהול שוטף של ההליך. הועדה כוללת נציגים מהמשטרה, שרות המבחן לנוער והגוף המפעיל.
- מפקחת ארצית** - מפקחת ארצית משרות המבחן לנוער, שתפקידה לפקח על עבודת הגוף הזוכה, ועל דרכי ההפעלה של התוכנית.
- משפחה מורחבת** - קבוצת האנשים המשמעותיים לקטין הפוגע. מדובר בקשרים ביולוגיים (המשפחה הגרעינית ומשפחת המוצא); קשרים בתוקף חוק (אומנה, אימוץ, נישואים, משמורת); קשרים פסיכולוגיים (ידיד קרוב, חבר קרוב); וקשרים חברתיים (אנשים מהקהילה כגון שכן, רב, מדריך, מנהיג, מורה).
- מתאם קד"ם** - בעל תואר בוגר מאת מוסד מוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, בעל הכשרה או ניסיון בעבודה לפחות באחד מהתחומים הבאים: הנחיית הליכי צדק מאחה, עבודה עם נוער, עבודה עם משפחות והנחיית קבוצות, שהוכשר וקיבל מינוי להפעלת קבוצת הדיון המשפחתית, לאחר שעמד בתנאי המכרז בו זכה הגוף המפעיל וחתם על "טופס התחייבות מתאם קד"ם לשמירה על סודיות" בפני מפקחת ארצית וראש מחלקת נוער או מי מטעמו במשטרה.
- קד"ם** – קבוצת דיון משפחתית (Family Group Conference) לנוער עובר חוק, תהליך שבמרכזו מפגש של הנער עובר החוק ומשפחתו הגרעינית והמורחבת עם נפגע העבירה ותומכיו ועם אנשי מקצוע. מטרת המפגש: לקיחת אחריות של הפוגע על הפגיעה, תיקון הנזק, פיצוי נפגע העבירה ובניית תוכנית לשיקום הפוגע ולמניעת הישנות עבירות.

קטין - לעניין נוהל זה - מי שבעת ביצוע העבירה מלאו לו 12 שנים אך לא מלאו לו 18 שנים.

קצין מבחן - כהגדרתו בפקודת המבחן (להלן: קצין מבחן).

קצין מוסמך - קצין הנוער בתחנת המשטרה, ובהעדרו - הקצין הממונה על החקירות בתחנת המשטרה.

קצין מוסמך ארצי - קצין נוער מוסמך ארצי של מחלקת הנוער במטה הארצי של המשטרה.

קצין מוסמך מחוזי - קצין נוער מוסמך מחוזי במשטרה.

5. תנאים מצטברים להפניית קטין להליך:

לא יופנה קטין לבחינת התאמתו להליך קד"ם אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(א) הקטין קיבל אחריות למעשה הפלילי במשטרה.

(ב) מדובר בעבירה מסוג עוון או פשע למעט סוגי העבירות כמפורט להלן:

(1) עבירות המתה;

(2) עבירות מין;

(3) עבירות סמים;

(4) עבירות מתחום האלימות במשפחה.

(5) עבירות אלימות חמורות, אלא אם כן ניתן לכך אישור ע"י קצין הנוער

המחוזי או המרחבי.

(ג) לקטין אין תיקי משטרה פתוחים נוספים שהוא מעורב בהם כחשוד בביצוע עבירה.

(ד) אין לחובתו של הקטין מאסר על תנאי בר-הפעלה או אישר הקצין המוסמך את הפנייתו חרף זאת.

(ה) החקירה הסתיימה ומדובר בתיק, שככלל, אלמלא הליך קד"ם או באם יכשל ההליך, יומלץ להגיש בו כתב אישום נגד הקטין בגין העבירות המיוחסות לו.

(ו) ביצע הקטין את העבירה, בטרם מלאו לו 18 שנים, ובעת ההפניה מלאו לו 18 שנים אך טרם מלאו לו 18.5 שנים, הפנייתו להליך תותנה באישור שניתן לכך ע"י קצין הנוער המחוזי או המרחבי.

(ז) ההפניה עומדת בלוחות הזמנים כפי שנקבעו בנהלי ההפעלה שבין המשטרה ושירות המבחן.

(ח) לא יופנה קטין להליך קד"ם, אלא אם נתן את הסכמתו בהתאם לסעי' 6 להלן ונפגע העבירה נתן את הסכמתו בהתאם לסעיף 7 להלן.

(ט) במקרה בו אין נפגע ישיר, יופנה הקטין להליך, בכפוף לאישור מחלקת הנוער במשטרה ובאישור המפקחת הארצית.

(י) קטין יופנה להליך קד"ם אם ביצע את העבירה ללא שותפים. או באם ביצע את העבירה עם שותפים, ונבחנה התאמת הליך קד"ם, לגבי כולם, וכן התקבלה הסכמת הנפגע לגביהם. באם מתברר כי חלק מהשותפים לביצוע העבירה, אינם מתאימים להשתתפות בהליך קד"ם, אין בכך כדי למנוע את הפניית הקטינים הפוגעים המתאימים לכך, להליך קד"ם. (יא) היה הנפגע קטין – יתקיים ההליך בתנאי שהקטין הנפגע והוריו הסכימו להליך קד"ם. וההורים הסכימו לנוכחות הקטין בהליך ולהשתתפותם בו או נתנו אישורם להשתתפות בגיר אחר במקומם.

בנוסף לאמור לעיל, רשאי פרקליט המדינה לקבוע מעת לעת סוגי עבירות, אשר לצורך שעה לא יופעלו לגביהם הליכים חלופיים, לאחר שנועץ בועדת ההיגוי. קבע פרקליט המדינה כאמור, לא יופנו קטינים אשר ביצעו עבירות כאמור, לבחינת התאמתם להליך קד"ם.

גם אם התמלאו התנאים כאמור לעיל, לקצין המוסמך ולקצין המבחן, שיקול דעת שלא להפנות את הקטין להליך, לרבות בהתחשב בנסיבות האירוע, עבר פלילי והנסיבות האישיות. הנימוקים יירשמו בתיק החקירה של הקטין. כל בקשה להפניה חריגה, שלא על פי התנאים האמורים לעיל, תובא ע"י הקצין המוסמך לאישור הקצין המוסמך הארצי או מי מטעמו, בתיאום ובאישור עם המפקחת הארצית.

6. השיקולים והתנאים להפניית קטין להליך:

(א) מצא הקצין המוסמך כי הקטין עומד בתנאי הסף להפניה להליך קד"ם וכי אין מניעה להפנותו להליך כאמור לעיל, ימליץ לשירות המבחן לנוער לבחון את התאמת הקטין להליך.

(ב) הקצין המוסמך לא יציע את ההליך ישירות לקטין או להוריו.

(ג) קצין מבחן שקיבל הפניה כאמור מהקצין המוסמך או שמצא כי קטין שהופנה אליו ללא המלצה כאמור עומד בתנאי הסף להפניה להליך קד"ם, יבדוק אם ניתן להפנות את הקטין להליך קד"ם, ויעביר את תוצאות בדיקתו לקצין המוסמך. נתקבל אישור הקצין המוסמך, יהיה רשאי קצין המבחן להפנות את הקטין להליך כאמור.

(ד) קצין המבחן ייפגש עם הקטין והוריו ויערוך להם חקירה פסיכוסוציאלית, לפי נהלי שירות המבחן לנוער. במסגרת החקירה יבדוק קצין המבחן אם הקטין ומשפחתו מתאימים להליך, ובין היתר, יוודא כי הקטין אכן מקבל אחריות למעשה הפלילי, מבין את ההשלכות של האירוע לגבי הנפגע והקהילה ומוכן לפעול לתיקון כלפיהם. כמו כן ייבחן האם הוא זקוק, מוכן ומסכים לטיפול ולשינוי, והאם קיימת הסכמה ואם ניתן לערב אנשים נוספים מהמשפחה המורחבת בהליך. עירוב המשפחה המורחבת הינו חיוני לקיום ההליך.

(ה) מצא קצין המבחן כי ניתן להפנות את הקטין להליך קד"ם בהתאם לשיקול דעתו ובהתאם לשיקולים ולתנאים כאמור לעיל, יציע לקטין ולהוריו להשתתף בהליך קד"ם ויסביר להם את מטרת ההליך, תנאיו, מהלכו, הצורך בקבלת הסכמת נפגע העבירה וכן

את הצורך להעביר את פרטיהם האישיים וכן פרטים נוספים על העבירה והחקירה, למתאם קד"ם.

- (ו) קצין המבחן ידגיש כי באפשרותם להפסיק את ההליך בכל שלב, וכן כי ההליך ייפסק במידה ויתברר שהקטין ביצע עבירות נוספות או בהתאם לשיקול הדעת המקצועי של קצין המבחן, לרבות המלצת המתאם.
- (ז) הסכימו הקטין והוריו להליך, יוודא קצין המבחן שהם הבינו את משמעות ההליך והסכימו לתנאיו ויקבל הסכמתם בכתב. העתק מטופס זה יינתן למשפחה. קצין המבחן יודיע לקצין המוסמך בכתב על הפניית הקטין להליך קד"ם.
- (ח) במקרים בהם לא המליצה המשטרה לשירות המבחן לבחון את התאמת הקטין להליך קד"ם, וקצין מבחן מצא כי הקטין עומד בתנאי ההפניה לתוכנית ומתאים לה, יקבל את הסכמת המשטרה בכתב להפנייתו לתוכנית.
- (ט) לא הסכימו הקטין או הוריו להשתתף בקד"ם, יודיע קצין המבחן לקצין המוסמך בכתב על אי הפנייה לקד"ם והמשך טיפולו בקטין עפ"י הנהלים הרגילים.

7. מעמד נפגע העבירה:

- (א) קיומו של ההליך, מותנה בהסכמתו של נפגע העבירה לעצם קיום ההליך, גם אם בהיעדרו. ללא הסכמתו כאמור, לא יתקיים ההליך. חזר בו הנפגע מהסכמתו, יפסק ההליך.
- (ב) היה הנפגע קטין, נדרשת גם הסכמת הוריו.
- (ג) לצורך בירור עמדת הנפגע, יפנה המתאם לקצין המוסמך, לקבלת זהות נפגע העבירה ופרטים נוספים על העבירה והחקירה. הקצין המוסמך או מי מטעמו יעביר את הפרטים כאמור רק לאחר שיקבל מהנפגע הסכמה למסירת פרטיו למתאם.
- (ד) לא הסכים הנפגע למסירת פרטיו כאמור, יודיע על כך הקצין המוסמך למתאם והמתאם ידווח על כך לקצין המבחן אשר יודיע לקטין ולהוריו על הפסקת הליך קד"ם.
- (ה) התקבלה הסכמת הנפגע למסירת פרטיו, יפנה אליו המתאם לצורך קבלת הסכמתו לקיום ההליך. זאת, לאחר שיסביר לו את מהות ההליך, תנאיו ומהלכו ויקבל את הסכמתו ככל הניתן להשתתפותו בתהליך ע"י נוכחותו או באמצעות העברת מסר בדרך שתיקבע או למצער בהסכמה לקיום ההליך ותו לא.
- (ו) הסכים הנפגע להליך, יתחיל המתאם בעבודת ההכנה למפגש.
- (ז) הסכים הנפגע להליך, אולם ביקש שלא להשתתף בו, יברר עימו המתאם האם הוא מעוניין לקבל העתק התוכנית שהתקבלה. ביקש הנפגע לקבל העתק התוכנית כאמור, יחתום על טופס שמירת סודיות.
- (ח) המתאם ישלח לנפגע בכתב, את סיכום שיחתם, בו ניתנה הסכמת הנפגע לקיום ההליך. ככל שלא ניתן לשלוח לו, יתועדו הדברים ע"י המתאם.

8. מפגש קד"ם והכנתו:

- (א) במפגש קד"ם נוכחים הקטין עובר החוק, משפחתו המורחבת, נפגע העבירה ותומכיו, (אלא אם העדיף שלא להשתתף בעצמו), קצין המבחן, נציג המשטרה (הקצין המוסמך או חוקר נוער מטעמו) ואנשי מקצוע נוספים לפי הצורך.

- (ב) מתאם קד"ם אחראי על עבודת ההכנה למפגש, על ההנחיה ועל תיעוד המפגש. ההכנה למפגש נעשית עם כל המשתתפים הפוטנציאליים בהליך. על המתאם להסביר לכל אחד מהמשתתפים את מהות מפגש הקד"ם, מטרותיו, מהלכו וכלליו וכן את משמעות הבטחת החיסיון והסכם שמירת הסודיות. עליו לקבל את הסכמתם להשתתפות בהליך כאשר כל אחד מהם יכול להפסיק את השתתפותו בכל שלב.
- (ג) במהלך המפגש, חוזר הפוגע על קבלת אחריותו לעבירה, דנים בעבירה ובהשלכותיה, הן על הנפגע והן על הפוגע, מגבשים ומסכימים על תוכנית לתיקון הפגיעה ועל מניעת ביצוע עבירות נוספות בעתיד ע"י הפוגע.
- (ד) בסיכום המפגש, המתאם מעלה על הכתב את התכנית שהתקבלה, מחתים את המשתתפים עליה, ושולח העתקי התכנית המוסכמת למשתתפים.

9. סודיות הדברים שנאמרו ונמסרו במפגש:

- (א) המשתתפים במפגש יחתמו על הסכם סודיות בו הם מתחייבים לשמור על סודיות ההליך ועל הפרטים המזוהים או הפרטים שעלולים להביא לזיהויים של המשתתפים בו. המשתתפים לא יעשו כל שימוש בפרטים שהועלו במהלך המפגש, למעט המפורט בסעיפים הבאים.
- (ב) משתתפי ההליך יהיו רשאים לשתף, בהתאם לצורך, אנשי מקצוע רלוונטיים לעניין. גם על אנשי מקצוע אלו, תחול חובת הסודיות כאמור לעיל.
- (ג) במידה ונכשל הליך הקד"ם ומתנהל המשפט הפלילי – לא יעלו הצדדים מיוזמתם ראיות או טענות מתוך ההליך.
- (ד) על אף האמור לעיל, רשאי קצין מבחן לציין בתסקירו את עובדת קיום ההליך או הפסקתו, קצין המבחן יציין האם ההליך נכשל מסיבות תלויות בנאשם או מסיבות שאינן תלויות בו.
- (ה) במידה והוזכרו עבירות אחרות במהלך המפגש, לא תהיה מניעה לפתוח חקירה בעניינן, אם ניתן לכך אישור מאת קצין מוסמך מחוזי בהיוועצות עם הקצין המוסמך הארצי.
- (ו) אין באמור לעיל כדי לפטור מחובת הדיווח הקבועה בסעיף 368. לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

10. המעקב אחר ביצוע התכנית ותוצאות השלמת ההליך או אי השלמתו:

- (א) קצין המבחן יעקוב אחר ביצוע התוכנית וידווח לקצין המוסמך בכתב על השלמת/אי השלמת ביצוע התכנית. העתקים ימסרו ע"י קצין המבחן לנפגע העבירה, לקטין, להוריו ולמתאם קד"ם שימסור גם לנפגע במקרה שלא נכח במפגש.
- (ב) מצא קצין המבחן, במקרים חריגים, כי קיים צורך בשינוי במרכיבי התכנית שאינם נוגעים לנפגע, בשל נסיבות שאינן קשורות לקטין, רשאי באישור המפקחת הארצית ובתיאום עם הקצין המוסמך לבצע את השינוי הדרוש, זאת בתנאי שאין מדובר בשינוי מהותי בתוכנית.

- (ג) בוצעה התכנית במלואה, יהווה הדבר שיקול מרכזי ומכריע בכל החלטה לגבי המשך ההליך הפלילי בעניינו של הקטין. ולא יוחלט על העמדתו לדין, אלא אם כן מוצדק לעשות כן מנימוקים שיירשמו.
- (ד) נסגר התיק בעניינו של הקטין, תשלח יחידת הרישום בתחנת המשטרה הודעה על כך לקטין הפוגע, למתלונן וכן לקצין המבחן.
- (ה) לא בוצעה התכנית במלואה והוחלט לחזור להליך הפלילי – יעביר קצין המבחן לקצין המוסמך את חוות דעתו בכתב, והקצין המוסמך יעביר את התיק לתביעה המשטרית או לפרקליטות, לפי העניין, לצורך העמדה לדין.

11. **פיקוח, בקרה וליווי:**

המעקב והפיקוח על הפעלת התוכנית באמצעות הגוף המפעיל, יתבצע על ידי המפקחת הארצית שתפקח על עבודת הגוף המפעיל ועל דרכי ההפעלה של התוכנית בתיאום ושיתוף ועדת ההפעלה. הפעלת התוכנית תלווה ע"י ועדת ההיגוי, ועדת ההפעלה והמפקחת הארצית.